

arallegim

ELS LLIBRES
I LES COSESIGNASI
ARAGAYShakespeare,
els immigrants
i Thomas More

"**M**oro sent un bon servent del rei, però primer és Déu". Aquestes van ser les darreres paraules pronunciades per Thomas More, l'autor d'*Utopia*, el 6 de juliol del 1935, abans de ser executat per ordre d'Enric VIII en negar-se a signar l'Acta de Supremacia en refús a la primacia papal, acta impulsada pel rei per poder-se divorciar de Caterina d'Aragó.

Una mica més de mig segle després, un grup de dramaturgs elisabetians, encapçalat per Anthony Munday i entre els quals hi havia William Shakespeare, van escriure conjuntament l'obra teatral *Sir Thomas More*, ara traduïda al català per Jordi Fité i publicada per Adesiara. Fité la va voler portar als escenaris sense sortir-se'n (massa actors, massa crisi), però sí que finalment pot veure-la publicada.

L'obra té dues parts. La primera, de ressonàncies ben actuals, se centra en l'actuació crucial de More per aplacar una revolta contra els immigrants vinguts del continent. La segona, d'eterna vigència, és com afronta la seva condemna a mort enmig d'una serenitat irònica.

La intervenció de Shakespeare se centra en la revolta del Primer de Maig del 1517, quan More, agutzil de Londres, aplaca la ira d'uns ciutadans que temen per les seves feines i costums a causa de l'arribada de forasters fugits de persecucions religioses. Els sona? A l'Anglaterra de Cameron ha rebrotat la pulsio xenòfoba. I Europa en conjunt tampoc no escapa d'aquesta antiga intolerància

PINTURA DE HANS HOLBEIN EL JOVE

L'AUTOR D'UTOPIA'
VA APLACAR EL 1517
UNA REVOLTA A
LONDRES CONTRA
ELS IMMIGRANTS

insolidària a l'hora d'afrontar el problema dels milers de refugiats que arriben a les costes d'Itàlia o Grècia fugint de guerres, misèria i, encara, del fanatisme religiós. Avui necessitaríem l'utopisme compromès d'un More per fer reaccionar la societat europea i els seus governants, de nou allunyats de l'ideal humanista.

Quan l'obra va ser escrita, encara regnaven els Tudor, per això no

fa sang amb Enric VIII. El que fa és homenatjar More: el seu pacifisme i tolerància, la benevolència amb el rei que el condemna, el tracte que dóna als propis esclaus, a la seva amistat amb Erasme de Rotterdam. "Què us semblaria trobar una nació amb un caràcter tan bàrbar que, esclatant en violència repugnant, no us deixés que tinguéssiu un trist lloc per viure, que esmolés els ganivets contra els vostres colls, que us fessin fora com gossos, i que un Déu que no us pertany, ni el seu cos ni la seva sang, no us servís per procurar-vos el benestar, i fos tan sols reservat a ells? Així el fa parlar Shakespeare. I així l'hauríem d'escoltar de nou avui. ♦♦

UN TAST
DE CATALÀALBERT PLA
NUALARTA l'estiu tota cuca viu
i, si bades, tot s'aviva

Aprofitant que amb la revetlla del foc hem encetat l'estació en què tota cuca viu, us parlarem de quatre verbs molt lligats al foc i a la vida. En bona part són sinònims però no n'hauríem de fer un ús arbitrari ni capriciosos si volem que el nostre català soni genuí.

És evident, per exemple, que quan ventem un foc el podem *revivar*, *revifar*, *avivar* o fins i tot *reviscolar*. Però diria que *revifar* és el que sona millor. També ens revifem si després d'una excursió parem a fer un àpat. I una olor o un gust ens pot revifar records enterrats pel pas dels anys.

De fet, *revivar* no és una bona tria en cap context, perquè vol dir el mateix que *revifar*, no està tan documentat i fàcilment ens farà lliscar cap a l'inadmissible castellanisme *reavivar*. Potser és per això que el

DIEC2 ja ni l'entra, tot i que sí que el trobem al GDLC o al DCVB.

En canvi, un foc sí que el podem *avivar* (tot i que jo em decantaria per *revifar-lo*) i és gairebé una frase feta l'expressió *avivar l'enteniment*, és a dir, *espavilar(-se)*. Pocs saben que aquest últim verb també és una metàfora ignia. Del ble de les espelmes abans se'n deia *pavil*, i calia tallar-lo de tant en tant (calia *espavilar-les*) perquè la flama no s'esllanguís. Però el sentit més suggestiu d'*avivar*, que el *Fabra* no recollia (potser perquè

PERQUÈ EL CATALÀ
SONI GENUÍ HEM
D'ENTENDRE QUE ELS
SINÒNIMS RARAMENT
SÓN SINÒNIMS I PROU

només es viu al sud), és el que ens permet dir que la farina, la fruita, el formatge, etc. s'han avivat quan, sobretot a l'estiu, s'hi crien cucs que alhora que fan malbé el menjar no es pot negar que l'omplen de vida.

I ens queda *reviscolar*, que vol dir literalment "passa de mort a vida". Potser per això en diem *poll reviscolat* o *ressuscitat* de qui ha pujat de grau partint de poca cosa i arran del canvi d'estatus va pel món amb aires de supèrbia i fent repicar els talons. Ja ho diuen les dites: "El poll reviscolat pica més que cap" o bé "Del poll ressuscitat viu-ne sempre retirat". Aquí parlem del poll insecte (*piojo*) i no pas del poll pollastret, dues paraules que, abans que l'ortografia les uniformitzés, molts parlars distingien oralment (encara ho fan alguns) oposant *poi* a *poll*. ♦♦

ELS MÉS VENUTS

CATALÀ

FICCIÓ

[1] **La noia del tren**
PAULA HAWKINS
La Campana
464 pàgines i 19,50 € 1/3

[2] **Algú com tu**
XAVIER BOSCH
Planeta
350 pàgines i 21,50 € 2/18

[3] **Un any i mig**
SÍLVIA SOLER
Columna
352 pàgines i 20,50 € 7/19

[4] **Wonder**
R.J. PALACIO
La Campana
420 pàgines i 16 € 3/143

[5] **Micheliada**
ANTONI MUNNÉ-JORDÀ
Males herbes
322 pàgines i 15 € -/1

NO-FICCIÓ

[1] **Destrossa aquest...**
KERI SMITH
Columna
224 pàgines i 9,95 € 1/33

[2] **La resistència íntima**
JOSEP MARIA ESQUIROL
Quaderns Crema
192 pàgines i 14 € 8/13

[3] **Sucs verds**
CARLA ZAPLANA
Cossetània
128 pàgines i 12,90 € -/20

[4] **Una hisenda a la...**
JOAN IGLESIAS
Angle
214 pàgines i 16 € -/21

[5] **És l'hora dels adéus?**
XAVIER SALA I MARTÍN
Rosa dels vents
224 pàgines i 16,90 € 9/42

CASTELLÀ

FICCIÓ

[1] **El amante japonés**
ISABEL ALLENDE
Plaza & Janés
350 pàgines i 21,90 € 1/4

[2] **La chica del tren**
PAULA HAWKINS
Planeta
496 pàgines i 19,50 € 3/3

[3] **La Templanza**
MARÍA DUEÑAS
Planeta
530 pàgines i 21,90 € 4/13

[4] **Hola, ¿te acuerdas...?**
MEGAN MAXWELL
Planeta
480 pàgines i 15,90 € 2/3

[5] **El domador de leones**
CAMILLA LÄCKBERG
Maeva
400 pàgines i 20 € 8/8

NO-FICCIÓ

[1] **Destroza este diario**
KERI SMITH
Paidós
224 pàgines i 9,95 € 2/104

[2] **De lo peor, lo mejor**
AURONPLAY
Martínez Roca
160 pàgines i 9,95 € 3/15

[3] **La digestión es la...**
GIULIA ENDERS
Urano
316 pàgines i 15 € 1/12

[4] **Masterchef junior**
RTVE MASTERCHEF
Temas de Hoy
206 pàgines i 21,90 € 7/30

[5] **Yo fui a EGB**
JORGE DÍAZ / JAVIER IKAZ
Plaza & Janés
254 pàgines i 18,90 € -/85

Rànquing setmanal del Baròmetre de la Comunicació i la Cultura
Posició setmana anterior / Setmanes en el mercat